

Επιστήμη και Κοινωνία: Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας

Τόμ. 33 (2015)

Αξιολόγηση

In memoriam: ULRICH BECK

Παναγής Παναγιωτόπουλος

doi: [10.12681/sas.10269](https://doi.org/10.12681/sas.10269)

Copyright © 2016, Παναγής Παναγιωτόπουλος

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Παναγιωτόπουλος Π. (2016). In memoriam: ULRICH BECK. *Επιστήμη και Κοινωνία: Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας*, 33, 211–212. <https://doi.org/10.12681/sas.10269>

In memoriam

ULRICH BECK
(1944-2015)

Ο ΟΥΛΡΙΧ ΜΠΕΚ (Στολπ 15.05.1944 - Βερολίνο 1.1.2015) ήταν ένας από τους σημαντικότερους κοινωνιολόγους της μεταπολεμικής Ευρώπης. Πνεύμα λεπτό, μυαλό περίπλοκο, άνθρωπος με βαθιά ενσυναίσθηση, ο Μπεκ υπήρξε γνήσιο τέκνο της εποχής του. Είδε τη διαιρεμένη και ηττημένη Γερμανία να συμφιλιώνεται πρώτα με το παρελθόν της και μετέπειτα με τον έτερο εαυτό της, τη βιομηχανική κουλτούρα —και το κοινωνικό κράτος που τη συνοδεύει— να θριαμβεύουν και κατόπιν διέγνωσε μαζί με τους άλλους μεγάλους κοινωνιολόγους της λεγόμενης ‘ανακλαστικής νεωτερικότητας’ την αύξηση της πολυπλοκότητας στις δυτικές κοινωνίες μετά το πέρας της χρυσής τριακονταετίας. Το έργο του, βαθιά στοχαστικό και συνάμα ριζωμένο στην παράδοση του διπόλου επαληθευσιμότητα-διαψευσιμότητα, σημαδεύει την κοινωνιολογία του καιρού μας ανανεώνοντάς την και δίνοντας πνοή —και κυρίως νέα αναλυτικά εργαλεία— σε μια επιστήμη που εν πολλοίς βαρύνεται από τους καταγωγικούς ντετερμινισμούς του 19ου και του πρώιμου 20ού αιώνα. Ο Μπεκ έγινε έτσι ένας από τους καίριους ‘μεταφραστές’ κοινωνικών μετασχηματισμών στις κοινωνίες του σύγχρονου καπιταλισμού, τις κοινωνίες της δεύτερης νεωτερικότητας, όπως πιο χαρακτηριστικά τις ονόμασε. Ξεκινώντας από τη διακινδύνευση, την εξατομίκευση και τη μεταπολιτική συγκρότηση των

σύγχρονων ταυτοτήτων, αναζητώντας ταυτόχρονα τα νέα πεδία των κοινωνικών ανταγωνισμών και τα επίκαιρα κάθε φορά εργαστήρια παρατήρησης της κοινωνικής αλλαγής (όπως είναι π.χ. η οικογένεια ή η οικολογική ανασφάλεια), ο Μπεκ θα φωτίσει τα πολλαπλά επίπεδα στα οποία διαμορφώνονται οι εξουσιαστικές σχέσεις. Εκεί θα ασκήσει τη σπουδαία διαγνωστική του ικανότητα και τον σταθερά κριτικό του λόγο αναδεικνύοντας τις δυνατότητες της κοινωνιολογίας να μιλήσει τόσο αυτοδύναμα όσο και εποπτικά για το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης, για την Ευρώπη και την πολλαπλή της κρίση (εμπλεκόμενος και στην προσπάθεια του Spinelli group για μια ομοσπονδιακή Ευρώπη ή ασκώντας στερεή κριτική στο αδιέξοδο μιας ‘γερμανικής Ευρώπης’ τα χρόνια της κρίσης).

Το περιοδικό μας και πολλοί από τους βασικούς του συνεργάτες έχουν συστηματικά αξιοποιήσει το έργο του Ούλριχ Μπεκ και συμβάλει στη διάδοσή του στην ελληνική ακαδημαϊκή κοινότητα. Στη μνήμη του αναδημοσιεύουμε δύο παλαιότερες βιβλιοκριτικές, διατυπώνοντας την πικρά επίκαιρη γνώμη ότι, μαζί με την ανάγκη να απεγκλωβιστούμε, όπως δίδαξε ο ίδιος, από τον ‘μεθοδολογικό εθνικισμό’ της κοινωνιολογίας, είναι απολύτως απαραίτητο να πολεμήσουμε και τον εθνικισμό της κοινωνίας. Στην Ελλάδα και στην Ευρώπη.

Παναγής Παναγιωτόπουλος